

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 8C/9/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519200353
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vladimír Gurka
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2020:8519200353.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudcom Mgr. Vladimírom Gurkom v právnej veci žalobcu 1/ E. F., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom W. gen. U. XXX/XX, XXX XX L. M. a 2/ Y. T., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom V. XXX, XXX XX T., obaja zast.: I. združenie Z. L. T. T., 1. mája XXX/X, XXX XX N. pod U. proti žalovaným: 1. Všeobecná úverová banka, a.s., Mlynské nivy 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, pr. zast.: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843 a 2. Dražby a aukcie, s.r.o., Flámska 9783/1, 036 01 Martin, IČO: 36 751 642, pr. zast.: Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., Jilemnického 30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352 v konaní o neplatnosť zmlúv a o prikázanie žalovanému v 1. rade zdržať sa dražby takto

rozhodol:

I. Žalovaný v 1. rade je p o v i n n ý zdržať sa výkonu dobrovoľnej dražby bytu č. XX na 2. poschodí v obytnom dome č. XX, súpisné číslo XXX postaveného na parcele 933/3, zastavané plochy a nádvorcia o výmere 647 m² a podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu a na pozemku vo výmere 6735/173979, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na LV XXXX, katastrálne územie L. M..

II. V prevyšujúcej časti voči žalovanému v 1. rade súd žalobu z a m i e t a.

III. Súd z a s t a v u j e konanie voči žalovanému v 2. rade

IV. Žalobcovia sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému v 1. rade trovy konania v rozsahu 33,33 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žalobcovia sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému v 2. rade trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

VI. Súd žalobcom n e p r i z n á v a voči žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania o nariadenie neodkladného opatrenia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou vo veci samej doručenu súdu dňa 11.3.2019 domáhali určenia, že zmluva o splátkovú úveru č. U XXXXXXX-XX zo dňa 19.12.2013 uzavretá medzi žalobcami a žalovaným v 1. rade dňa 19.12.2013 je neplatná a že je neplatná aj záložná zmluva, ktorým bol úver zabezpečený. Zároveň sa domáhali nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým súd uloží žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva (prvý výrok), ako aj úkonov smerujúcich k uskutočneniu dobrovoľnej dražby (druhý výrok) nehnuteľnosti - bytu č. XX na 2. poschodí v obytnom dome č. XX,

súpisné číslo XXX, parcela 933/3, LV XXXX, pozemky parc. č. 933/3 - 647 m², podiel 6735/173979, katastrálne území L. M., a to do rozhodnutia a skončenia vo veci samej.

2. Žalobu, ako aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnili tým, že žalobkyňa v 1. rade je vlastníčkou bytu špecifikovaného v petite neodkladného opatrenia, ktorý riadne a trvalo obýva. Dňa 19.12.2013 uzavreli žalobcovia so žalovaným v 1. rade zmluvu o poskytnutí úveru č. UXXXXXXXX-XX vo výške 8 000 eur, súčasne s ktorou bola žalobkyňa v 1. rade donútená veriteľom uzavrieť záložnú zmluvu dňa 19.12.2013. Úver mali žalobcovia splácať v mesačných splátkach po 94,40 eur do 20.12.2022. Poplatok za úver bol vo výške 166 eur. Žalobcovia splácali úver riadne do konca roka 2017, celkovo uhradili žalovanému v 1. rade 4 992,34 eur. Začiatkom roka 2018 sa dostali do finančných problémov. Dňa 25.2.2018 oznámil žalovaný v 1. rade žalobcom listom Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, kde vyčíslil pohľadávku na 6 114,33 eur. Táto podľa žalobcov nesúhlasí ani do dôvodu, ani do celkovej výšky, pretože za 4 roky z celkovej doby splácania 9 rokov, pri požičanej sume 8 000 eur a úhradách vo výške 4 992,34 eur z celkovej istiny ubudlo iba 1 885,67 eur. V úverovej zmluve nebolo osobitne dojednané zosplatnenie. Následne listom zo dňa 5.11.2018 oznámil žalovaný v 1. rade žalobcom, že prístupuje k výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. Na dožiadanie žalobcov im MS SR odbor Ochrany spotrebiteľa oznámilo, že zmluva obsahuje množstvo neprijateľných podmienok, a to poplatky, vyhlásenie spotrebiteľa, že sa oboznámil s VOP, podmienka, že sa zmluva riadi Obchodným zákonníkom, poistenie, poradie úhrad jednotlivých záväzkov s odvolaním sa na rozsudok OS P. Bystrica sp. zn. 3C/218/2014. Listom zo dňa 7.12.2018 žalovaný v 2. rade oznámil žalobcom, že dňa 15.1.2019 bude vykonaná ohliadka nehnuteľnosti za účelom vypracovania znaleckého posudku na účely dobrovoľnej dražby. Následne bol doručený znalecký posudok Ing. Jána Greguša č. XX/2019 zo dňa 14.2.2016, cenu v ktorom považovali za podhodnotenú, preto voči nemu podali námietky. Listom zo dňa 18.2.2019 žalovaný v 2. rade oznámil žalobcom, že dňa 2.4.2019 o 13.30 hod. v Prešove bude vykonané 1. kolo dobrovoľnej dražby. Žalobcovia majú obavu, že nehnuteľnosť žalovaní predajú skôr, ako o neplatnosti úverovej a záložnej zmluvy rozhodne súd. Zároveň žalobcovia upozornili na skutočnosť, že výška vypočítanej pohľadávky je v pomere k cene nehnuteľností len 9,45 %, preto pokladajú postup veriteľa za hrubo porušujúci dobré mravy. Žalobcovia nikdy nesúhlasili s dobrovoľnou dražbou. Poukázali na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/254/2014, z ktorého citovali a ďalej uviedli množstvo spisových značiek rôznych slovenských súdov, ktoré v rovnakej veci vydali neodkladné opatrenie a žiadali vyhovieť návrhu na neodkladné opatrenia.

3. Žalobu vo veci samej ďalej žalobcovia vo svojom obsahovo rozsiahlom odôvodnení odôvodnili nekalým konaním a konaním v rozpore s dobrými žalovaného v 1. rade pri uzatváraní úverovej zmluvy a záložnej zmluvy a neprijateľnými podmienkami zmluvy o úvere, pričom poukázali a citovali z mnohých rozhodnutí slovenských a českých súdov, ako aj Súdneho dvora Európskej únie. Poukázali na to, že od banky sa namiesto ústretovosti pri preklopení ich ťažkej situácie dočkali akurát vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Banky majú povinnosť postupovať nielen v súlade so zákonom, bankovou obozretnosťou, ale voči spotrebiteľom aj v súlade s odbornou starostlivosťou a dobrými mravmi. Záložné právo má byť prostriedkom uspokojenia pohľadávky „ultima ratio“. Banka nerešpektovala nič, žiadnu primeranosť vo svojom postupe, neponúkla reštrukturalizáciu. Postup, ktorý je neprimeraný alebo sa prieči dobrým mravom, nemôže ponímať súdnu ochranu. Nie je im zrejmé, prečo sa banka nesnažila uplatniť si svoje právo prostredníctvom exekúcie. Zmluva o úvere bola uzavretá na základe nekalých praktík a v rozpore so smernicou Rady 93/13/EHS, a to vypracovať zmluvu jednoduchou rečou a poskytnúť odbornú pomoc. Zmluva je formulárová, typová, žalobcovia ju nemohli meniť. Splátka v zmluve je uvedená jednou sumou, nie je rozpísaná na istinu, úrok a poplatky. Zasláním oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti banka použila nekalú praktiku a neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Už pri uzatváraní zmluvy banka konala nekalo a dojednala neprijateľné podmienky, a to podľa § 53 ods. 4 písm. i), l), o) OZ. Takisto žalobcovia poukázali na to, že podľa § 53 ods. 7 OZ je zabezpečenie splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy prostredníctvom zabezpečovacieho prevodu práva neprípustné. Žalovaný v 1. rade predložil úverové podmienky a sadzobník v nesúlade a v rozpore so zákonom. Žalovaný v 1. rade neskúmal ani bonitu žalobcov, čím zanedbal svoju povinnosť odbornej starostlivosti, čo je nekalá praktika podľa § 7 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa. Množstvo neprijateľných podmienok je nastavených tak, že v prípade omeškania so splácaním sú žalobcovia v nevýhodnejšom postavení ako slabšia zmluvná strana, čo zakladá hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v ich neprospech. Za neprijateľnú podmienku považovali žalobcovia ďalej poplatok za poskytnutie úveru. Pri takomto veľkom počte neprijateľných podmienok nemôže obstáť ani zmluva o úvere ako celok. Navrhli preto aplikovať § 41 OZ v jeho

eurokonformnom výklade so smernicou Rady 93/13/EHS a v súlade s cieľom a zmyslom čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 38 Charty základných práv Európskej únie. Ďalej rozobrali žalobcovia účinky absolútnej neplatnosti právnych úkonov, ktorá pôsobí od počiatku bez ohľadu na to, či sa niekto tejto neplatnosti dovoľá a poukázali na kogentnosť čl. 6 smernice Rady 93/13/EHS. Namietli tiež, že banka konala v rozpore so zákonom o ochrane osobných údajov. Poukázali tiež na nemožnosť žiadať poplatky alebo úrok, ktorý nebol dohodnutý v zmluve vzhľadom na § 4 ods. 4 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských zákonoch a na možnosť domáhať sa ochrany ako spotrebiteľa v zmysle 3 ods. 5 zák. č. 250/2017 Z.z. Ďalej citovali z množstva rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie, ktorými poukazovali jednak na povinnosť členských štátov dosiahnuť výsledok sledovaný smernicou a súdov členských štátov vykladať vnútroštátne právo v súlade s tou ktorou smernicou, ako aj na povinnosť vnútroštátnych súdov ex offio skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Žalovaný v 1. rade nastavil podmienky úveru tak, že žalobcovia nemohli získať iný úver, a to tým, že ich zapísal na zoznam dlžníkov. Žalobcovia tiež poukázali aj na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. PL.ÚS 47/04, ktorým ústavný súd zrušil ustanovenie § 36 ods. 2 českého zákona o verejných dražbách z dôvodu, že dražba bola možná bez priznania pohľadávky súdnym rozhodnutím alebo iným kvalifikovaným aktom. Zároveň vyjadrili polemiku so súladnosťou výkonu dobrovoľnej dražby s ústavným princípom primeranosti a poukázali na vyjadrenie Európskej komisie zo dňa 6.2.2013 vo veci C 482/12 Macinský, Macinská vs. FINANCREAL s.r.o. Namietli tiež, že veriteľom nie je preukázaná pravosť, suma a splatnosť pohľadávky. V prípade výkonu dražby by došlo k neprimeranému zásahu do práva na obydlie, čím by došlo k porušeniu čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Aj Ústavný súd SR v rozhodnutí I. ÚS 13/2000 potvrdil, že akýkoľvek zásah do obydľia je potrebné skúmať veľmi citlivo a zužujúco s tým, že dotknutá osoba má mať za každých okolností právo dovolať sa ochrany na nezávislom a nestrannom súde. Vzhľadom na to, že žalovaný v 1. rade môže vyvolať proces dražby pri hrubo nemorálnom a neprimeranom výkone záložného práva, a teda hrozí reálna hrozba, že žalobcovia prídu o strechu nad hlavou, žiadali súd rýchlo zasiahnuť a upraviť dočasne pomery účastníkov konania. Zároveň poukázali na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 16Co/100/2013 zo dňa 25.7.2013 ohľadne nalievavého právneho záujmu, na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 107/07 ohľadne princípu právnej istoty, ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva a požiadavka, aby na rovnakú otázku bola daná rovnaká odpoveď a dali do pozornosti aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 2M Cdo 20/2011 zo dňa 18.12.2012.

4. K návrhu žalobcovia doložili listinné dôkazy, a to listinu označenú ako Námetka proti ohodnoteniu dražby a žiadosť o vyhotovenie nového znaleckého posudku zo dňa 8.3.2019, potvrdenie Mesta Stará Ľubovňa zo dňa 25.2.2019, zmluvu o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. U XXXXXXX-XX zo dňa 19.12.2013, informáciu o ročnej percentuálnej miere nákladov a priemernej RPMN na príslušný spotrebiteľský úver, Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, Obchodné podmienky VÚB, a.s. pre poskytovanie spotrebných úverov v rámci programu „HypoPôžičky“ účinné od 1.7.2013, Informácie o finančnom sprostredkovaní, listinu označenú ako Sprístupnenie nehnuteľnosti zo dňa 25.2.2019, list vlastníctva č. XXXX v k.ú. L. M., oznámenie o dražbe zo dňa 18.2.2019, listinu podpísanú žalobcami označenú ako „Môj nesúhlas“, objednávku na vykonanie práce v rámci výkonu funkcie znalca zo dňa 7.12.2018, zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti a znalecký posudok Ing. Jána Greguša č. XX/2019.

5. Podaním doručeným súdu dňa 15.3.2019 predložila žalobkyňa v 1. rade doklady o úhradách dlžných splátok do tohto dňa, preto podľa nej nie je dôvod vykonať dobrovoľnú dražbu. Nakoľko sa u nich finančná situácia zlepšila, rozhodli sa uhrádzať aj dve splátky mesačne. K svojmu podaniu predložila výpis z účtu žalobkyne v 1. rade za január 2019, časť výpisu z účtu za február 2019, doklady o úhradách vykonaných v marci 2019 a výpis z účtu, v ktorom je prehľad splátok od začiatku úverového vzťahu.

6. Uznesením súdu sp. zn. 8C/94/2019 zo dňa 1.4.2019 súd neodkladným opatrením uložil žalovaným v 1. a 2. rade zdržať sa výkonu záložného práva na byt vo výlučnom vlastníctve žalobkyne v 1. rade, ako aj zdržať sa úkonov smerujúcich k uskutočneniu dobrovoľnej dražby na byt vo výlučnom vlastníctve žalobkyne v 1. rade. Súd žalobcom nepriznal nárok na náhradu trov konania. Zároveň súd vyzval žalobcov na vyjadrenie, z akého osobitného predpisu odvodzujú právo domáhať sa určenia právnej skutočnosti a žalovaných vyzval na vyjadrenie sa k žalobe a neodkladnému opatreniu. Na základe odvolania žalovaného v 2. rade Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 6Co/55/2019-136 zo dňa 30.5.2019 potvrdil napadnuté uznesenie. O trovách odvolacieho konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uložil odvolací súd rozhodnúť súdu prvej inštancie v rozhodnutí, ktorý sa končí konanie vo veci samej.

7. Žalobcovia vo svojom vyjadrení uviedli, že majú za to, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, a to na bývanie, nadobudnutia nehnuteľnosti a jej rekonštrukcie. Svoje právo odvodzujú zo zákona č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie, a to z § 15 ods. 4 tohto zákona. Mali preto za to, že žaloba je prípustná.

8. Žalovaný v 2. rade v odvolaní proti nariadenému predbežnému opatreniu namietal, že on je iba dražobníkom, ktorý postupoval v súlade so zákonom, čo nemôže byť dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia. K veci samej poukázal na to, že dlh je vyšší ako 2 000 eur, takže tu neplatí obmedzenie na predaj bytu. Pomer dlhu a založenej nehnuteľnosti nemá význam, lebo výťažok z dražby, ktorý prevyšuje, je vyplatený záložcovi. Namietol tiež nedostatok aktívnej legitímácie žalovaného v 2. rade, nakoľko vlastníkom bytu je iba žalobkyňa v 1. rade.

9. Žalovaný v 1. rade vo svojom vyjadrení k veci samej zhrnul opis rozhodujúcich skutočností s tým, že dňa 17.12.2013 uzavrel so žalobcom zmluvu o poskytnutí úveru „HypoPôžička“, predmetom ktorej bolo poskytnutie sumy 8 166 eur. V rovnaký deň uzavrel so žalobcom zmluvu o zriadení záložného práva. Nakoľko žalobcovia porušili svoje povinnosti a napriek upozorneniam na možnosť straty výhody splátok neuhradili dlžné splátky, žalovaný v 1. rade pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru.

Ďalej poukázal na definíciu priemerného spotrebiteľa v judikatúre SD EÚ, ktorý sa zaujíma, koľko finančných prostriedkov bude musieť vrátiť. Pre žalobcov zodpovedanie týchto otázok nebolo dôležitým. Nič im nebránilo sa oboznámiť s textom navrhovanej zmluvy, nežiadali o bližšie vysvetlenie.

K spôsobu výkonu záložného práva uviedol, že ide o zákonom prikázaný, legálny prostriedok uspokojenia veriteľa v prípade záväzku vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy vyplývajúci z kogentného ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Žalobcovia sa však domáhajú takého rozhodnutia súdu, ktoré by priamo negovalo toto kogentné ustanovenie a vo svojej podstate sa ad absurdum domáhajú určenia neprijateľnosti tohto záväzného zákonného ustanovenia.

Vyjadril sa aj k primeranosti výkonu záložného práva a k významu otázky ochrany obydla záložcu zabezpečujúceho nesplácanú pohľadávku. Nestotožnil sa s argumentami/obavami žalobcov spočívajúcimi v obave o stratu svojho obydla. V tomto smere poukázal na fundamentálny omyl v premise spájajúcej výkon záložného práva s následkom straty obydla. Aj keď príde k vydraženiu nehnuteľnosti, zároveň platí, že celý výťažok dražby (po uhradení nesplácaných záväzkov) sa hneď následne vráti pôvodnému vlastníkovi. Reálne teda dochádza k reálnemu ekonomickému vyrovnaniu hodnoty plnení. K ochrane spotrebiteľa tvrdených žalobcami v kontexte ústavného práva vlastníť majetok a práva na obydlie uviedol, že princíp ochrany spotrebiteľa nie je súčasťou ústavného poriadku SR. Nesúhlasil s argumentami žalobcov, ktorí akcentujú najmä právo na ochranu obydla a považujú ho za prednostné voči právu veriteľa na uspokojenie pohľadávky. Aj s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vyvodil záver, že aj keď právo na obydlie zohráva nepochybne dôležitú úlohu, Ústava SR nezaručuje osobitné právo na obydlie v zmysle práva na zotrvanie v konkrétnom obydli. Skutočnosť, že záloh tvorí obydlie záložcu nemôže samo osebe predstavovať prekážku platného dojednaného záložného práva a teda ani jeho následnej realizácie.

Argumenty žalobcov spochybňujúce výkon záložného práva mimosúdny spôsobom boli vyvrátené Súdnym dvorom Európskej únie (SD EÚ) vo veci C 34/13 Monika Kušionová c/a SMART Capital, a.s. V rozhodnutí vydanom v tomto konaní dal SD EÚ odpoveď aj na otázku prípustnosti výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou v prípade, ak zmluva obsahuje aj neprijateľné podmienky. Takýto spôsob výkonu záložného práva nie je v rozpore so smernicou Rady 93/13/EHS za predpokladu, že vnútroštátna úprava prakticky neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje ochranu práv spotrebiteľa. Ak má byť postihnutá nehnuteľnosť na bývanie spotrebiteľa, musí mať spotrebiteľ možnosť predložiť primeranosť takéhoto opatrenia na súdne preskúmanie. S poukazom na právne prostriedky v právnom poriadku SR považoval prostriedky spotrebiteľa na svoju ochranu za dostatočné. Toto rozhodnutie má preto vo vzťahu k právnym otázkam nastoleným v žalobe zásadný význam.

Na záver sa vyjadril k ďalším námietkam žalobcov s tým, že zo spleti tvrdení a argumentácie žalobcov je ťažké vyvodiť na akom právnom základe sa žalobcovia domáhajú určenia požadovaných žalobou. Z tvrdení žalobcov žalovaný v 1. rade vyvodil námietku voči zákonnosti vypracovania znaleckého posudku. Tieto tvrdenia žalobcovia neopreli o žiaden dôkaz. V tomto smere poukázal žalovaný v 1. rade na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/233/2010 zo dňa 3.10.2013, ako aj na obdobnú judikatúru NS ČR, ktoré vyvodili záver, že určenie výšky ceny draženej nehnuteľnosti nemá za následok neplatnosť dražby. Nesúhlasil tiež s výkladom žalobcov ohľadne náležitosti zmluvy spočívajúcej v uvedení výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, podľa ktorého v zmluve má byť v zmluve uvedený rozpis na istinu, úrok a prípadne poplatky u každej splátky. Tento výklad je prekonaný eurokonformným

výkladom, ako aj justičnou praxou súdov SR (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 146/2017 zo dňa 22.2.2018). Na záver ešte poznamenal, že zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch vyňal zmluvy zabezpečené záložným právom k nehnuteľnosti, spod pôsobnosti tohto zákona, teda táto náležitosť nie je obligatórna.

10. Žalovaný v 2. rade vo svojom ďalšom vyjadrení v reakcii na vyjadrenie žalobcov uviedol, že zákon č. 90/2016 Z.z. sa na danú zmluvu nevzťahuje, lebo táto bola uzavretá pred účinnosťou tohto zákona. Zároveň namietol nedostatok svojej pasívnej legitímácie vzhľadom na skutočnosť, že so žalobcami nie je v žiadnom právnom vzťahu. Žalovaný v 2. rade je v právnom vzťahu iba do žalovaným v 1. rade na základe zmluvy o vykonaní dobrovoľnej dražby.

11. Po rozhodnutí odvolacieho súdu súd vo veci nariadil pojednávanie. Žalovaný v 2. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní s tým, že súhlasil s rozhodnutím veci v jeho neprítomnosti. Trval na námietke nedostatku jeho pasívnej legitímácie a navrhol žalobu zamietnuť.

12. Žalovaný v 1. rade krátko pred pojednávaním podal ešte jedno vyjadrenie, ktoré bolo reálne doručené súdu krátko pred pojednávaním. Zopakoval niektoré argumenty zo svojho predošlého vyjadrenia. Okrem toho uviedol, že ak žalobcom vadili niektoré klauzuly v zmluve, tak zmluvu nemuseli uzatvárať, resp. mohli klásť otázky na dovysvetlenie. Poukázal tiež na úpravu možnosti predčasného zosplatenia úveru v prípade riadneho nesplácania úveru. K cene určenej znaleckým posudkom doplnil, že žalobcovia nesúhlasili s ohliadkou bytu, preto cena bola znalcom určená z údajov dostupných dražobníkov. K formulárovosti zmluvy uviedol, že ak žalobcovia podpísali zmluvu a tým vyjadrili súhlas s jej obsahom, žalovaný v 1. rade nemal dôvod pristupovať k individuálnym dojednaniám, s čím by ale súviseli ďalšie poplatky. Poplatok za poskytnutie úveru nepovažoval za neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože predstavuje iba 2,03 % čerpanej istiny, čo nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a žalobcovia ani neuvádzajú, v čom by táto nerovnováha mala spočívať. Aj keby mal súd za to, že daný poplatok spôsobuje značnú nerovnováhu, ide o zmluvnú podmienku týkajúcu sa ceny úveru a tento údaj je vyjadrený určito, jasne a zrozumiteľne, preto je táto podmienka vylúčená zo súdneho prieskumu a nemôže ísť o neprijateľnú podmienku. I česká judikatúra prijala záver, že poplatok spojený so spotrebiteľským úverom je bežnou praxou na danom segmente trhu a v rámci tak komplexného vzťahu, akým je spotrebiteľský úver, nemožno požadovať, aby každej jednotlivéj povinnosti bol a synalagmaticky naviazaná zodpovedajúca povinnosť druhej strany. Navrhol preto žalobu zamietnuť. S uvedeným vyjadrením súd oboznámil žalobcov a ich splnomocnenca na pojednávaní jeho prečítaním, pričom toto pred otvorením pojednávania súčasne splnomocnencovi žalobcov doručil.

13. Žalobcovia a ich splnomocnenec trvali na pojednávaní na podanej žalobe, pričom zobrali žalobu späť voči žalovanému v 2. rade a doplnili žalobu o ďalší bod, na základe čoho žiadali, aby súd uložil žalovanému v 1. rade zdržať sa výkonu záložného práva k bytu vo výlučnom vlastníctve žalobkyne v 1. rade. Túto zmenu splnomocnenec odôvodnil tým, že je tu stále riziko dražby uvedeného bytu a straty obydlija. Žalobcovia na doplňujúce otázky súdu uviedli, že úver bol braný ako spotrebný úver, časť z neho použili na vyrovnanie iného úveru a časť zobrali ako spotrebný úver. Od marca 2019 vykonali aj ďalšie úhrady na splatenie dlhu. K tomuto predložili súdu ako dôkaz výpis z banky za rok 2019. Zároveň netrvali na výsluchu žalovaného v 1. rade. Navrhnutú zmenu žaloby súd na tomto pojednávaní pripustil.

14. Právny zástupca žalovaného v 1. rade, ktorý ospravedlnil neúčast' žalovaného v 1. rade, trval na doterajších vyjadreniach. Zároveň vyslovil názor, že na predmetnú úverovú zmluvu sa nevzťahuje zákon o spotrebiteľských úveroch, keďže tento zákon sa nevzťahuje na hypotekárne úvery, ktorým sa v zmysle § 5 zákona o bankách rozumie úver, ktorý je zabezpečený záložným alebo iným zabezpečovacím právom k nehnuteľnosti. Zároveň požiadal o odročenie pojednávania za účelom písomného vyjadrenia sa k navrhutej zmene žaloby. Súd jeho návrhu vyhovel a pojednávanie odročil.

15. Tesne pred ďalším pojednávaním bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného v 1. rade, ktoré bolo pred otvorením pojednávania krátkou cestou doručené splnomocnencovi žalobcov, ktorý ho nežiadal prečítať. V tomto vyjadrení sa žalovaný v 1. rade zaoberal predovšetkým výkladom § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pričom s poukazom na širšiu analýzu tohto ustanovenia aj vo svetle rozhodnutí SD EÚ dospel k záveru o potrebe jeho eurokonformného výkladu.

Ďalej nesúhlasil s tvrdením žalobcom o prenášaní dôkazného bremena na spotrebiteľa. Žalobcom nijako nebránil oboznámiť sa so zmluvnou dokumentáciou a tá im bola odovzdaná. Žalovaný v 1. rade však už nedokáže ovplyvniť, či si klient zmluvnú dokumentáciu aj skutočne prečíta. Za toto nemôže byť zodpovedný. Poistenie schopnosti splácať úver bolo fakultatívne, teda išlo o možnosť, nie povinnosť. Zmluvu bolo možné uzavrieť aj bez poistenia. So všetkými poplatkami žalobcovia súhlasili. Zopakoval argumentáciu o potrebe posúdenia poplatku za poskytnutie úveru. Na záver poukázal ešte na skutočnosť, že žalobcovia od začiatku vedeli, ako dlho bude zmluvný vzťah trvať a koľko budú musieť celkovo zaplatiť. Žalobcami namietané započítavanie úhrad na istinu a úroky považoval žalovaný v 1. rade za bezpredmetné, keďže pri riadnom splácaní je na úplnom konci úverového vzťahu dlh s nulovou hodnotou.

16. Na pojednávaní dňa 11.3.2020 splnomocnenec žalobcov namietol ešte aj premlčanie v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka vychádzajúc z toho, vyhlásením predčasnej splatnosti úveru skončil úverový vzťah a podľa uvedeného ustanovenia je premlčacia doba 2 roky a začala plynúť odvtedy, odkedy sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. V reakcii na oboznámenie strán sporu s výsledkami prepočtu RPMN zo strany súdu splnomocnenec žalobcov ešte doplnil, že aj RPMN je podľa jeho názoru uvedená v neprospech spotrebiteľa.

17. Právny zástupca žalovaného v 1. rade považoval námietku premlčania za bezpredmetnú, pretože vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru neznamená, že úverová zmluva bola neplatná a vzťah z vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru nemôže byť posudzovaný ako bezdôvodné obohatenie, ale ako záväzok zo zmluvného vzťahu, kde je premlčacia doba trojročná. RPMN uvedenú v zmluve považoval za uvedenú správne.

18. Súd sa oboznámil so skutkovými tvrdeniami strán sporu, vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu ako sú uvedené v bodoch 4, 5 a 13 (výpis z banky za rok 2019) tohto odôvodnenia a prepočtom výšky RPMN zistených súdom, ktorý súd prečítal na poslednom pojednávaní a zistil tento skutkový stav:

19. Dňa 19.12.2013 uzavreli žalobcovia so žalovaným v 1. rade zmluvu o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. UXXXXXXX-XX. Podľa tejto zmluvy celková výška úveru činila 8 166 eur, z ktorých suma 4 058,52 eur bola zaslaná na účet uvedený v zmluve, suma 166 eur bola zaslaná na účet Consumer Finance Holding, a.s. na úhradu nákladov súvisiacich s poskytnutím úveru a suma 3 941,48 eur bola použitá na úhradu pohľadávky veriteľa zo zmluvy č. 832829. V uvedenej zmluve boli dohodnuté nasledovné podmienky úveru - celková čiastka, ktorú musí dlžník uhradiť - 9 705,96 eur, ročná percentuálna miera nákladov (ďalej „RPMN“) - 4%, priemerná RPMN - XX,02 %, mesačná anuitná splátka 94,40 eur, z toho poistné 4,53 eur, dátum prvej splátky - 20.1.2014, lehota splatnosti - 108 kalendárnych mesiacov od poskytnutia úveru, počet anuitných splátok - 108, termín konečnej splatnosti 20.12.2022, termín splatnosti istiny a úroku je totožný s dátumom splatnosti mesačnej anuitnej splátky, ktorá pozostáva z istiny a úroku, ročná úroková sadzba 3,64 %, druh úrokovej sadzby - fixovaná na 3 roky, čerpanie úveru jednorazovo dňa 20.12.2013, zabezpečenie úveru - záložné právo k nehnuteľnosti špecifikované v záložnej zmluve, druh účelu - bezúčelový, doba trvania zmluvy - do splatenia všetkých záväzkov zo zmluvy. V zmluve o úvere boli ďalej dohodnuté - výška úrokov z omeškania, zmluvná pokuta pre prípad porušenia povinností dlžníka zakladajúcich právo banky na predčasné splatenie úveru, následky nesplácania úveru, a to možnosť právo banky žiadať splatenie celej pohľadávky, ak bude dlžník v omeškaní so zaplatením jednej splátky alebo jej časti dlhšie ako 3 mesiace za podmienok upravených v § 53 ods. 9, § 103 a § 565 Občianskeho zákonníka. V zmluve o úvere boli ďalej dohodnuté ďalšie práva a povinnosti zmluvných strán. Dňa 19.12.2013 uzavreli žalovaný v 1. rade a žalobkyňa v 1. rade zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z XXXXXXX-XX na zabezpečenie úveru z vyššie uvedenej úverovej zmluvy, predmetom ktorej bolo založenie bytu č. XX na 2. poschodí v obytnom dome č. XX, súpisné číslo 534 postaveného na parcele 933/3 zastavané plochy a nádvoria o výmere 647 m² a podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu a na pozemku vo výške 6735/173979, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na LV XXXX, katastrálne územie L. M.. Z predloženého výpisu z účtu pripojeného k podaniu žalobcov doručeného súdu dňa 15.3.2019 vyplýva, že žalobcovia do 12/2016 uhradili celkovo sumu 3 115,20 eur, pričom často splátky splácali v rôznych výškach s tým, že uhradili jej časť a neskôr splátku doplatili. V tom čase pri splátke vo výške 94,40 eur mali od 01/2014 do 12/2016 uhradiť sumu spolu vo výške 3 398,40 eur. V roku 2017 uhradili v januári sumu 188,80 eur a následne 5 splátok po 94,40 eur

v mesiacoch marec, apríl, jún, september a október. Vo februári uhradili ešte sumu 94,40 eur. Z tvrdení žalobcov v žalobe, ktoré neboli popreté, mal súd preukázané, že dňa 25.2.2018 vyhlásil žalovaný v 1. rade okamžitú splatnosť úveru, kde vyčíslil pohľadávku vo výške 6 114,33 eur. Takáto výška vyplýva aj z výpisu z účtu pripojeného k podaniu žalobcov doručeného súdu dňa 15.3.2019. Od februára do apríla 2018 uhradili žalobcovia 4 splátky po 94,40 eur, od januára do marca 2019 uhradili ďalších 9 splátok po 94,40 eur a od apríla do decembra 2019 uhradili žalobcovia ešte 6 splátok po 94,40 eur. Podľa tvrdení žalobkyne v 1. rade na pojednávaní, bola vykonaná aj úhrada v januári 2020, doklad o tejto úhrade, resp. ďalších úhradách za rok 2020 však žalobcovia nepredložili. Listom zo dňa 5.11.2018 oznámil žalovaný v 1. rade žalobcom, že pristupuje k výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou na byt vo výlučnou vlastníctve žalobkyne v 1. rade. Tento byt bol ocenený znalcom Ing. Jánom Gregušom na sumu 64 700 eur, pričom znalec vychádzal z údajov o byte, ktoré mal k dispozícii dražobník, keďže žalobkyňa v 1. rade odmietla umožniť znalcovi ohliadku bytu. Prvé kolo dobrovoľnej dražby sa malo uskutočniť dňa 2.4.2019.

20. Podľa § 497 ObZ, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

21. Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpísania zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

22. Podľa § 1 ods. 3 písm. a) až e) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpísania úverovej zmluvy, spotrebiteľským úverom nie sú:

- a) hypotekárny úver a komunálny úver podľa osobitného predpisu (odkaz pri tomto ustanovení je na § 68 a 69 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách - pozn. súdu),
- b) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti,
- c) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého lehota splatnosti je viac ako desať rokov,
- d) úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti,
- e) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého účelom je splatenie úverov na základe zmlúv uvedených v písmenách a) až d).

23. Podľa § 2 písm. a), b) a d) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpísania úverovej zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.
- d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

XX. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. účinného v čase podpísania úverovej zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

25. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

26. Podľa § 11 ods. 1 písm. d) zák. č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

27. Podľa § 68 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách účinného v čase podpísania úverovej zmluvy, hypotekárny úver je úver s lehotou splatnosti najmenej štyri roky a najviac 30 rokov zabezpečený záložným právom k tuzemskej nehnuteľnosti, a to aj rozostavanej, ktorý je financovaný, ak tento zákon neustanovuje inak, najmenej vo výške 90 % prostredníctvom vydávania a predaja hypotekárnych záložných listov hypotekárnou bankou podľa osobitného predpisu a ktorý poskytuje hypotekárna banka na tieto účely:

- a) nadobudnutie tuzemskej nehnuteľnosti alebo jej časti,
- b) výstavbu alebo zmenu dokončených stavieb,
- c) údržbu tuzemských nehnuteľností alebo
- d) splatenie poskytnutého úveru použitého na účely podľa písmen a) až c), ktorý je hypotekárnym úverom,
- e) splatenie poskytnutého úveru použitého na účely podľa písmen a) až c), ktorý nie je hypotekárnym úverom.

28. Podľa § 151a Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len „záloh“), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

29. Podľa § 151b ods. 1 prvá veta OZ, záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom.

30. Podľa § 151e ods. 2 OZ, záložné právo k nehnuteľnostiam, bytom a nebytovým priestorom vzniká zápisom v katastri nehnuteľností, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

31. Podľa § 151j ods. 1 OZ, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona (poznámka v OZ odkazuje na zákon č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách - pozn. súdu) alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov (poznámka v OZ odkazuje napr. na zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - pozn. súdu), ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

32. Podľa § 151j ods. 2 OZ, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

33. Podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

34. Podľa § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpísania úverovej zmluvy, spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou

35. Vzhľadom na späťvzatie žaloby voči žalovanému v 2. rade, súd konanie voči nemu v súlade s § 144 a § 145 ods. 1 C.s.p. zastavil.

36. Vo vzťahu k uplatňovaným nárokom voči žalovanému v 1. rade súd považuje za potrebné uviesť niekoľko poznámok a východísk, z ktorých pri svojom postupe vo veci samej a pri rozhodovaní vychádzal. V danom prípade ide nepochybne o spor zo spotrebiteľských zmlúv (posúdenie, či išlo aj o spotrebiteľský úver v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, je rozobraté nižšie). Ako vyplýva z ustálenej judikatúry SD EÚ, súdy majú povinnosť ex offo prihliadať na neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Takisto v prípadoch, ako je v danom prípade, keď jednej strane hrozí strata bývania, musí mať takáto strana možnosť predložiť primeranosť takéhoto opatrenia na súdne preskúmanie (napr. bod 64 rozsudku SD EÚ vo veci C 34/13 Kušionová - SMART Capital alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Rousk vs. Švédsko) a podobné zásahy do vlastníckych práv spočívajúcich v strate bývania je potrebné hodnotiť skutočne citlivo. Uvedené však neznamená, že žalobca, ktorému

hrozí strata bývania, nie je viazaný právnymi predpismi, a to tak hmotnoprávnymi, ako aj procesnými a nie je povinný sa brániť takým druhom žaloby, ktorou sa skutočne môže domôcť svojich práv v prípade, ak preukáže svoje tvrdenia a takisto to neznamená, že by ho neviazalo bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno. Tiež to neznamená, že ochrana obydlia, ktorou žalobcovia argumentovali počas celého konania, je absolútna a už len z dôvodu ochrany obydlia bude ich žalobe vyhovieť bez ohľadu na konkrétne skutkové zistenia a okolnosti prípadu. Je skutočne potrebné rozlišovať ústavné právo na nedotknuteľnosť obydlia a možnosť o určitú nehnuteľnosť prísť, ak ide o pozbavenie vlastníctva v súlade so zákonom. Na druhej strane však za okolností prípadu, keď hrozí dražba nehnuteľnosti slúžiacej dôležitej sociálnej potrebe žalobcov, ktorí sú spotrebiteľmi a s prihliadnutím na názor Ústavného súdu SR vyslovený v rozhodnutí sp. zn. PL. ÚS 23/2014 (v ktorom ÚS SR konštatoval nepopierateľné prútenie medzi záujmami veriteľa a dlžníka pri realizácii dobrovoľnej dražby a potrebu ústavne konformného výkladu zákona o dobrovoľných dražbách vzhľadom na to, že obrana spotrebiteľa je podľa názoru ÚS SR podľa súčasnej právnej úpravy zákona o dobrovoľných dražbách sťažená a že záujem veriteľa nemá byť nadradený viac, ako pri exekúcii), ako aj na názory SD EÚ a Európskeho súdu pre ľudské práva vyslovené vo viacerých rozhodnutiach súvisiacich s otázkami riešenými v tomto konaní (najmä pokiaľ ide o možnosť straty nehnuteľnosti slúžiacej na bývanie), je potrebné skúmať prípadné podmienky na výkon dobrovoľnej dražby v širších súvislostiach (t.j. napr. skúmať aj neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve, ktoré by napr. boli takej intenzity, že by spôsobovali až neplatnosť celej zmluvy podstatnej pre výkon dobrovoľnej dražby, príp. by v ich dôsledku bol dlh podstatne nižší, a pod.). Vo výnimočných prípadoch (ako napr. extrémny nepomer medzi hodnotou zálohu a dlžnou sumou, zánik práva veriteľa a pod.) je podľa názoru súdu možné vyhovieť aj žalobe obdobnej ako v tomto prípade (t.j. prikázať veriteľovi zdržať sa výkonu dobrovoľnej dražby), teda pripustiť aj obranu dotknutého vlastníka pred skončením dražby a nečakať až na obranu, ktorú zákon o dobrovoľných dražbách (ďalej aj „ZoDD“) ponúka až po vykonaní dražby, teda na žalobu o neplatnosť dražby. Takýmto spôsobom je potom možné dosiahnuť aj preventívnu kontrolu výkonu dobrovoľnej dražby a vyhovieť tak požiadavke Ústavného súdu SR (jednak týkajúcej sa preventívnej kontroly súdom, ako aj požiadavke nenadradovať záujem veriteľa nad záujmy dlžníka viac, ako je tomu napr. v exekučnom konaní), ako aj požiadavke SD EÚ na nadmerné nesťaženie alebo praktické neznemožnenie ochrany práv, ktoré priznáva smernica Rady 93/13/EHS spotrebiteľom.

37. Vzhľadom na argumentáciu strán sporu v priebehu konania, najmä na námietku právneho zástupcu žalovaného v 1. rade, že na úverovú zmluvu uzavretú medzi žalobcami a žalovaným v 1. rade sa nevzťahuje zákon o spotrebiteľských úveroch, sa súd v prvom rade vysporiadal s otázkou, akú právnu úpravu je potrebné na daný úverový vzťah aplikovať. Následne sa zaoberal dôvodnosťou uplatnených nárokov voči žalovanému v 1. rade.

38. Právny zástupca žalovaného v 1. rade svoj názor o nemožnosti aplikovať zákon o spotrebiteľských úveroch odôvodnil s poukazom na to, že tento zákon sa nevzťahuje na hypotekárne úvery, ktorým sa v zmysle § 5 zákona o bankách rozumie úver, ktorý je zabezpečený záložným alebo iným zabezpečovacím právom k nehnuteľnosti. Právny zástupca žalovaného v 1. rade vzhľadom na odkaz na § 5 zákona o bankách narážal evidentne na právnu úpravu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch uvedenú v § 3 písm. a) tohto zákona. Je však potrebné zdôrazniť, že takáto právna úprava je platná a účinná až od 1.1.2018. Súd v danom prípade pre účely právneho posúdenia tak charakteru zmluvného vzťahu, ako aj prípadných neprijateľných podmienok, vychádzal z právnej úpravy platnej v čase uzavretia úverovej a záložnej zmluvy, keďže v súlade so zákazom retroaktivity je potrebné na vznik právneho vzťahu a nároky z neho aplikovať právnu úpravu platnú a účinnú v čase uzavretia vzťahu. Nemožno akceptovať, aby súd aplikoval úpravu platnú o 5 rokov po uzavretí zmluvy, keďže v súvislosti so spotrebiteľským úvermi a celkovo úvermi dochádzalo v období relevantnom pre daný právny vzťah k mnohým zmenám zákonov.

39. V čase uzavretia úverovej zmluvy medzi stranami sporu platila úprava § 1 a 2 v znení, ako je uvedená vyššie pri citácii zákonných ustanovení. Aj v čase uzavretia úverovej zmluvy platila úprava, že za spotrebiteľský úver sa nepovažuje hypotekárny úver, avšak v tom čase zákon o spotrebiteľských úveroch odkazoval na § 68 a 69 zákona o bankách (ohľadne hypotekárnych úverov platil § 68 zákona o bankách tak, ako bol vyššie citovaný). Aj keď úverová zmluva uzavretá medzi žalobcami a žalovaným v 1. rade mala označenie „HypoPôžička“, v zmluve je druh úveru uvedený ako „bezúčelový“. Aj z vyjadrení žalobcov na prvom pojednávaní vyplýva, že časť úveru použili na úhradu iného úveru a časť použili na vlastnú potrebu, čomu nasvedčuje aj znenie úverovej zmluvy. Súd pritom nemal preukázané a žalobcovia ani žalovaný v 1. rade to ani netvrdili, že pri splatení iného úveru išlo o splatenie hypotekárneho úveru.

Súd preto vychádzal z reálneho skutkového stavu, nie z označenia zmluvy, pričom nemal preukázané, že pri poskytnutí úveru pre žalobcov bola splnená niektorá podmienka v zmysle cit. § 68 zákona o bankách účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy, pre ktorú by bolo potrebné považovať úver za hypotekárny (reálne by do úvahy prichádzali iba možnosti uvedené v cit. § 68 písm. d) a e) zákona o bankách, keďže žalobcovia úver nepožili na získanie alebo údržbu nehnuteľnosti), príp. za úver na bývanie.

40. Podobne súd nezistil, že by bola splnená niektorá z podmienok upravených v § 1 ods. 3 písm. a) až e) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpísania úverovej zmluvy, pre ktorú by úverová zmluva uzavretá medzi stranami sporu nemala by posúdená ako spotrebiteľský úver. Táto úprava sa z veľkej časti prelína s úpravou v cit. 68 zákona o bankách. Vo vzťahu k § 1 ods. 3 písm. a) zák. č. 129/2010 Z.z. platí argumentácia uvedená v predošlom odseku. Aj keď v danom prípade bolo zabezpečenie úveru vykonané záložným právom, právna úprava uvedeného zákonného ustanovenia vyžadovala aj splnenie ďalšej podmienky prístupujúcej k záložnému právu, aby sa úver nepovažoval za spotrebiteľský úver v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch. Až pri splnení všetkých podmienok upravených v jednotlivých písmenách §-u 1 ods. 3 je možné uzavrieť, že nejde o spotrebiteľský úver. Súd v danom prípade nemal preukázané a ani nezistil splnenie týchto ďalších podmienok, teda že by účelom úveru bolo nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti (§ 1 ods. 3 písm. b) cit. zák.), že by lehota splatnosti úveru bola viac ako desať rokov (§ 1 ods. 3 písm. c) cit. zák. - v danom prípade bola splatnosť úveru 9 rokov), že by išlo o úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti (§ 1 ods. 3 písm. d) cit. zák.) alebo že by išlo o úver, ktorého účelom je splatenie úverov na základe zmlúv uvedených v písmenách a) až d).

41. Vychádzajúc z právnej úpravy účinnej v čase uzavretia úverovej zmluvy a vyššie uvedených úvah súd uzavrel, že v danom prípade na úverovú zmluvu uzavretú medzi stranami sporu je potrebné aplikovať zákon o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy a že poskytnutý úver je spotrebiteľským úverom v zmysle zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Uvedenému nasvedčuje aj skutočnosť, že v zmluve boli uvádzané náležitosti v zmysle tohto zákona.

42. Následne súd skúmal, či sú splnené podmienky na vyhlásenie úverovej zmluvy a záložnej zmluvy za neplatné. Určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky je vo svojej podstate určením právnej skutočnosti. Uvedený druh žalôb je „nóvum“ v novej úprave civilného procesného práva zavedenou C.s.p. od 1.7.2016. V zmysle dôvodovej správy k § 137 C.s.p. ide o úplne novú koncepciu, kde sa v písm. c) a d) rozlišuje klasická určovací žaloba a žaloba o určení inej právnej skutočnosti podľa písmena d). „Zájmom zákonodarcu bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti/platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej. Medzi osobitné predpisy podľa písm. d) patria napríklad Zákonník práce, zákon o dobrovoľných dražbách a pod.“ Z uvedeného je teda zrejmé, že cieľom predkladateľa C.s.p. bolo obmedziť podávanie žalôb o určenie právnej skutočnosti, ktoré prax súdov síce akceptovala ako žaloby o určenie, či tu právo je alebo nie je, ale je zrejmé, že určenie právnej skutočnosti zväčša nerieši vec samotnú, ale je len predbežnou otázkou na vyriešenie právneho vzťahu, ktorého sa je možné domáhať určovacou žalobou alebo žalobou o plnenie. Žalobu o určenie právnej skutočnosti teda chcel predkladateľ zákona pripustiť len v prípadoch, kedy je v osobitnom zákone výslovne upravené, že určitá osoba alebo okruh osôb sa určitého práva môže domáhať žalobou na súde. Uvedenému zodpovedajú aj názory v najnovšej odbornej literatúre k CSP (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol., Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 505 s.) zostavenej prevažne členmi rekodifikačnej komisie pripravujúcej C.s.p.

43. V zmysle novej koncepcie žaloby o určenie právnej skutočnosti zavedenej C.s.p. sa na podanie takejto žaloby vyžaduje skutočnosť, že podanie takejto žaloby vyplýva z osobitného právneho predpisu. Naliehavý právny záujem na určení právnej skutočnosti sa podľa novej koncepcie C.s.p. prejavil v tom, že do zákonnej úpravy sa prijali konkrétne typy žalôb o určenie právnej skutočnosti, ktoré sú spôsobilé vyriešiť vzťahy medzi stranami sporu bez potreby ďalších súdnych sporov (ako napr. v zákone o dobrovoľných dražbách, kde je priamo upravená možnosť žalovať neplatnosť dobrovoľnej dražby alebo v zákonníku práce, kde je priamo upravená možnosť podať žalobu o neplatnosť výpovede; po ich určení nie je potrebné viesť ďalší spor). Všetky ostatné právne skutočnosti sa majú vyriešiť ako predbežné otázky v rámci určovacích žalôb alebo žalôb o plnenie.

44. Žalobcovia odôvodňovali právo domáhať sa určenia neplatnosti úverovej a záložnej zmluvy zákonom č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie. Tento zákon nadobudol účinnosť dňa 21.3.2016. Navyše v § 1 ods. 2 a 3 tohto zákona je vymedzené, čo sa považuje za úver na bývanie, pričom v zmysle § 1 ods. 4 tohto zákona sa za úver na bývanie nepovažuje spotrebiteľský úver podľa osobitného predpisu, ktorým podľa poznámky v zákone sa rozumie zákon č. 129/2010 Z.z. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy súdu, že v danom prípade ide o spotrebiteľský úver v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., nemožno aplikovať zákon č. 90/2016 Z.z. na daný prípad. Odkaz žalobcov na § 15 tohto zákona preto v danom prípade neobstojí. Súd preto skúmal, či možnosť domáhať sa neplatnosti úverovej a záložnej zmluvy nevyplýva z inej právnej úpravy, pričom zistil, že možnosť spotrebiteľa domáhať sa neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva z § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. Aj keď toto ustanovenie platí od 1.1.2018, k úprave účinnej od tohto dátumu nie sú prijaté žiadne prechodné ustanovenia. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd uzavrel, že v čase podania žaloby žalobcovia mali právo domáhať sa neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ ide o zmluvu o záložnom práve, oprávnenie dovoľávať sa neplatnosti takejto zmluvy žalobcom zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva.

45. Žalobcovia neplatnosť úverovej zmluvy odôvodnili neprijateľnými podmienkami, ktorých množstvo spôsobuje neplatnosť celej zmluvy o úvere a nekalými praktikami žalovaného v 1. rade pri uzatváraní zmluvy o úvere a následne pred a pri zosplatnení úveru. V danom prípade je potrebné uviesť, že väčšina ich tvrdení ostala vo všeobecnej rovine tvrdení a odkazov na zákonné ustanovenia a rozhodnutia rôznych súdov bez bližšej špecifikácie, ako tieto tvrdenia dopadajú na konkrétny prípad. Súd sa však zaoberal tým, či úverová zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Pri posúdení neprijateľnosti zmluvných podmienok vychádzal z toho, že nie každá nerovnováha v úprave práv a povinností v prospech veriteľa napĺňa atribúty neprijateľnej podmienky. Až v prípade, ak je táto nerovnováha značná, môže byť za splnenia ďalších podmienok (napr. že nejde o individuálne dojednanie, alebo že zmluvná podmienka neodráža zákonné ustanovenie - viď 2. výrok rozsudku SD EÚ vo veci C 34/13) určitá podmienka vyhodnotená ako neprijateľná. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky pritom treba hodnotiť so zreteľom na okolnosti uvedené v § 53 ods. 10 OZ, teda so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Toto ustanovenie odráža článok 4 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS. Zároveň súd dodáva, že je potrebné rozlišovať neprijateľnosť zmluvných podmienok a absenciu alebo nesprávne uvedenie podstatných náležitostí podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže každá z týchto situácií spôsobuje iný právny následok (čo vychádzajúc z argumentácie žalobcov v žalobe žalobcovia evidentne nerozlišujú). Kým neprijateľná podmienka spôsobuje jej neplatnosť, absencia podstatných náležitostí podľa zákona o spotrebiteľských úveroch nespôsobuje neplatnosť takéhoto ustanovenia (nemôže byť neplatné, čo v zmluve ani nie je uvedené), ale spôsobuje, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

46. Pokiaľ ide o neprijateľné podmienky týkajúce sa vyhlásenia, že sa žalobcovia oboznámili s VOP, že úverová zmluva sa riadi Obchodným zákonníkom a podmienka týkajúca sa poradia úhrady jednotlivých záväzkov, nie je zrejmé, z čoho žalobcovia vychádzali, keďže takéto podmienky v úverovej zmluve súd nezistil. V úverovej zmluve sa nachádza iba ustanovenie, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú aj VOP. V úverovej zmluve sa nenachádza žiadne ustanovenie o tom, že by sa právny vzťah mal spravovať Obchodným zákonníkom, ani ustanovenie upravujúce zápočet jednotlivých úhrad. V obchodných podmienkach je iba úprava, že zmluva sa riadi všeobecnými záväznými právnymi predpismi. Podobne nie je zrejmé, v čom by poistenie malo byť neprijateľnou podmienkou, zvlášť za situácie ako v danom prípade, keď žalobcovia mali možnosť poistenie odmietnuť a poistenie nebolo podmienkou uzavretia zmluvy o úvere. Ak sa žalobcovia rozhodli si poistenie zvoliť, nemôže ísť o neprijateľnú podmienku. Zosplatnenie úveru považovali žalobcovia za nekalú obchodnú praktiku a neprijateľnú podmienku, a to v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) OZ. Je evidentné, že žalobcami namietaná neprijateľnosť zmluvnej podmienky týkajúcej sa zosplatnenia úveru nemá s uvedeným ustanovením žiaden súvis, keďže toto ustanovenie sa týka situácii, keďže § 53 ods. 4 písm. k) OZ upravuje situáciu, keď má spotrebiteľ uhradiť nejakú neprímeranú sankciu za porušenie svojich povinností (ako napr. zmluvnú neprímeranú pokutu a pod.). Možnosť vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru vyplýva priamo zo zákona (§ 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ), pričom túto si strany v zmluve dohodli, a to v súlade s uvedenými ustanoveniami OZ. Podmienky odrážajúce zákonné ustanovenia nemôžu byť posúdené ako neprijateľné podmienky. Podobne ak žalovaný v 1. rade postupoval spôsobom predpokladaným v OZ, nemôže ísť o nekalú obchodnú praktiku. V tomto smere je potrebné pripomenúť, že práve žalobcovia porušili svoje povinnosti riadne a včas splácať úver, pričom je zrejmé, že už koncom roka 2016 nemali uhradené

všetky splátky, pričom v roku 2017 uhradili iba 6 splátok, teda ich tvrdenie v žalobe, že do konca roka 2017 riadne a včas úver splácali, je nepravdivá. Aj spotrebiteľ je povinný plniť si svoje povinnosti a v prípade ich porušenia musí znášať aj následky s tým spojené, ktoré sú v súlade s príslušnou právnou úpravou, čo možnosť zosplatnenia je. V takom prípade zosplatnenie úveru nemôže byť ani neplatné. Ďalšie namietané neprijateľné podmienky upravené v § 53 ods. 4 písm. i, l) a o) a § 53 ods. 7 OZ žalobcovia bližšie ničím neodôvodnili a neuviedli, ktorá zo zmluvných podmienok by mala napĺňať neprijateľnú podmienku v zmysle týchto ustanovení. Úpravu v zmluve o úvere, ktorá by napĺňala niektorú z týchto podmienok, súd zo zmluvy o úvere nezistil. K § 53 ods. 7 OZ je potrebné uviesť, že toto ustanovenie nepripúšťa zabezpečenie zabezpečovacím prevodom práva, k čomu v danom prípade nedošlo, keďže v danom prípade došlo k zabezpečeniu úveru prostredníctvom záložného práva, pri ktorom sa vlastník zálohu nemení. Ani tvrdenie o civilnoprávnej úžere súd nemal preukázané, keďže v zmluve bol dohodnutý úrok 3,64 % ročne, čo je vzhľadom na úrokové sadzby pri spotrebiteľských bezúčelových (spotrebných) úveroch veľmi výhodná sadzba pre žalobcov.

47. Jedinou zmluvnou podmienkou, ktorá by mohla byť považovaná za neprijateľnú v zmysle § 53 ods. 4 písm. t) OZ, je poplatok za poskytnutie úveru. Ani prípadná neprijateľnosť tejto podmienky však nespôsobuje tak zásadný rozpor celej zmluvy o úvere, ktorá by spôsobovala neplatnosť celej tejto zmluvy. Sankcia spočívajúca v neplatnosti celej zmluvy by mohla nastúpiť až v prípade, kedy by množstvo neprijateľných podmienok a ich intenzita, resp. ich dosah na podstatné náležitosti zmluvy spôsobovali neplatnosť toľkých ustanovení zmluvy, resp. ich podstatných častí, že by neobstála zmluva ako celok, resp. ak by z iného dôvodu ako pre neprijateľnosť zmluvných podmienok bola zmluva z nejakého iného dôvodu neplatná. Keďže takúto situáciu súd v danom prípade nezistil, v časti týkajúcej sa určenia neplatnosti úverovej zmluvy súd považoval žalobu za nedôvodnú. Ani skutočnosť, že zmluva bola formulárová a pripravená žalovaným v 1. rade, sama osebe nespôsobuje neplatnosť zmluvy o úvere, ani automaticky neznamená, že obsahuje neprijateľné podmienky. Ide o bežný spôsob uzatvárania zmlúv s vopred neurčeným a predpokladaným väčším množstvom klientov. Až v prípade, ak sú zistené dôvody, pre ktoré by zmluva bola neplatná alebo že obsahuje neprijateľné podmienky, je možné zmluvu vyhlásiť za neplatnú, resp. vyhlásiť za neprijateľné niektoré zmluvné podmienky.

48. Vo vzťahu k záložnej zmluve je dôvodom na zamietnutie žaloby už len skutočnosť, že oprávnenie žalobcov domáhať sa takéhoto určenia nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu. Navyše vo vzťahu k tejto zmluve žalobcovia ani neuviedli žiadne argumenty, ktoré by mali neplatnosť záložnej zmluvy preukázať. V tomto smere žalobcovia neunesli ani bremeno tvrdenia, ani dôkazné bremeno. Súd sa napriek tomu oboznámil s obsahom tejto zmluvy, pričom v nej nezistil žiadne ustanovenia, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v neprospech žalobcov, resp. žalobkyne v 1. rade, teda žiadnu neprijateľnú zmluvnú podmienku, ani okolnosti, pre ktoré by táto zmluva mala byť neplatná. Skutočnosť, že táto umožňovala uspokojenie veriteľa predajom zálohu, je podstatou záložného práva ako zabezpečovacieho prostriedku, ktorý zároveň plní aj uhradzovaciu funkciu. Táto skutočnosť preto nemôže byť považovaná za neprijateľnú podmienku. Možnosti uplatnenia záložného práva sú upravené v § 151j ods. 1 OZ, pričom dve z týchto možností upravených v OZ si strany dohodli a ďalšie dve možnosti vyplývajú z ich dohody. Ani v časti týkajúcej sa určenia neplatnosti záložnej zmluvy preto súd nemal preukázané splnenie podmienok na vyslovenie jej neplatnosti.

49. Napokon sa súd zaoberal dôvodnosťou posledného nároku uplatneného v rozšírení žaloby, teda uložením povinnosti žalovanému v 1. rade zdržať sa výkonu dobrovoľnej dražby. K tejto problematike súd považuje za potrebné najskôr uviesť, že v zásade je ochrana spotrebiteľa pri dobrovoľnej dražbe koncipovaná podľa zákona o dobrovoľných dražbách ako ochrana následná vo forme namietania neplatnosti dobrovoľnej dražby. Vychádzajúc z východísk uvedených v bode 36 tohto rozsudku však súd skúmal, či v danom prípade nie sú naplnené okolnosti, za ktorých by súd pripustil obranu žalobcov aj spôsobom, ako to uplatnili v tomto prípade.

50. Z úverovej zmluvy vyplýva, že v celkovej výške úveru bol zahrnutý aj poplatok za poskytnutie úveru. Súdnym dvorom Európskej únie v konaní vedenom pod sp. zn. C-377/14 v bode 3 rozsudku vyslovil, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že do výšky úveru nemožno zahrnúť nijakú zo súm určených ako odmenu za

záväzky z dôvodu poskytnutia úveru, ako sú rôzne poplatky, úroky, provízie a akékoľvek ďalšie poplatky, pretože takýto postup bude nutne viesť k podhodnoteniu RPMN, ktorej výpočet závisí od celkovej výšky úveru. Ako vyplýva z prepočtov na internetovej kalkulačke, ktoré zabezpečil súd a s ktorými výsledkami oboznámil prítomné strany, resp. ich zástupcov na poslednom pojednávaní (aby mali možnosť sa k nim vyjadriť) je skutočne rozdiel, či poplatok za poskytnutie úveru je zahrnutý do celkovej výšky úveru alebo je skutočná výška úveru uvedená bez tohto poplatku a poplatok je uvedený ako osobitný náklad. Kým pri prvej alternatíve, teda za situácie, že do celkovej výšky úveru je započítaný aj poplatok, vychádza RPMN na 4,00 % (teda v danom prípade pri celkovej výške úveru 8 166 eur pri splátke podľa úverovej zmluvy bez sumy pripadajúcej na poistenie a počte splátok 108), tak pri druhej alternatíve, teda že v celkovej výške úveru poplatok nie je uvedený a tento sa uvedie ako osobitný náklad (v danom prípade úver 8 000 eur a poplatok za poskytnutie úveru 166 eur pri počte a výške splátok podľa zmluvy, a to bez poistenia) vychádza RPMN na 5,02 %. Aj tu sa teda potvrdzuje záver vyslovený SD EÚ o podhodnotení RPMN v prípade zahrnutia poplatkov a ďalších nákladov do celkovej výšky úveru.

51. Za tohto stavu súd danú situáciu vyhodnotil, že RPMN bola v zmluve uvedená v neprospech spotrebiteľa, čo v zmysle cit. § 11 ods. 1 písm. d) zák. č. 129/2010 Z.z. spôsobuje, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Aj keď vzhľadom na aktuálnu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR (napr. sp. zn. 3Cdo 146/2017 zo dňa 22.2.2018, 4Cdo/211/2017 zo dňa 23.4.2018, 3Cdo/56/2018 zo dňa 17.4.2018, 4Cdo/65/2018 zo dňa 26.9.2018, 5Cdo/132/2018 z 29.10.2018, 2Cdo/235/2017 zo dňa 21.12.2018, 3Cdo/45/2018 zo dňa 22.11.2018, sp. zn. 4Cdo/187/2017 zo dňa 23.4.2018), ktorú potvrdilo aj rozhodnutie SD EÚ sp. zn. C-331/18 je súd názoru, že nie je potrebné uvádzať pri každej splátke rozpis osobitne na istinu, úrok a prípadne poplatky, teda že z tohto dôvodu súd úver nepovažoval za bezúročný a bez poplatkov, na posúdenie bezúročnosti úveru postačuje aj jedna okolnosť, pre ktorú zákon o spotrebiteľských úveroch považuje úver za bezúročný. Keďže túto súd mal preukázanú, vyhodnotil úver ako bezúročný a bez poplatkov.

52. Podľa tvrdení v žalobe žalobcovia uhradili žalovanému v 1. rade 4 992,34 eur. Z výpisu z účtu pripojeného k vyjadreniu žalobcov zo dňa 15.3.2019 vyplývajú splátky do 13.3.2019 vo výške 5 097,60 eur. Následne mal súd preukázanú úhradu ďalších 6 splátok po 94,40 eur, čiže sumu 566,40 eur. Žalobcovia tvrdili aj ďalšiu minimálne jednu splátku v roku 2020, túto skutočnosť však napriek výzve súdu nepreukázali. Tak či tak mal súd preukázané úhrady minimálne vo výške 5 664 eur. Pri bezúročnosti úveru teda žalobcom ostáva uhradiť na istine maximálne sumu 2 336 eur (8 000 - 5 664 eur, resp. sumu zníženú ešte o ďalšie úhrady žalobcov do vyhlásenia rozsudku, ktoré žalobcovia nepreukázali). Zo znaleckého posudku, ktorým bol ohodnotený byt žalobkyne v 1. rade vyplýva, že jeho cenu odhadol znalec na sumu 64 700 eur. V zmysle § 3 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách nemožno dražiť nehnuteľné veci pre pohľadávku, ktorá neprevyšuje 2 000 eur. Aj keď v danom prípade sa javí, že pohľadávka žalobcov je o niečo vyššia ako 2 000 eur (keďže žalobcovia nepreukázali všetky nimi tvrdené úhrady), teda formálne sa javí, že je splnená podmienka na výkon dobrovoľnej dražby, na druhej strane po zohľadnení východísk uvedených v bode 36 tohto rozsudku súd dospel k záveru, že pomer zostatku pohľadávky a ceny zálohu je v značnom až extrémnom nepomere. Po zohľadnení skutočností, že predmet dobrovoľnej dražby slúži na bývanie žalobcov, sa tento nepomer ešte zväčšuje. V prípade ako je tento, značný až extrémny nepomer výšky pohľadávky a ceny zálohu odôvodňuje podľa názoru súdu vyhovieť aj žalobe, ako sa jej v rozšírení žaloby domáhali žalobcovia, keďže dobrovoľná dražba, zvlášť na nehnuteľnosť slúžiacu na bývanie, má byť skutočne prostriedkom ultima ratio. Pri takomto nepomere pohľadávky a ceny zálohu je nepochybne možné a aj vhodné využiť iné prostriedky na uspokojenie pohľadávky žalovaného v 1. rade a na uspokojenie veriteľa nie je nevyhnutné pozbaviť žalobkyňu v 1. rade vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, najmä ak slúži na bývanie. Ani tvrdenia žalovaného v 1. rade o ekonomickom vyrovnaní hodnoty plnení v danom prípade neobstoja, pretože hodnotu plnení v danom prípade (vzhľadom na reálny zostatok dlhu) je nepochybne možné dosiahnuť aj miernejšími právnymi prostriedkami, ako dražbou nehnuteľnosti slúžiacu na bývanie. Na druhej strane súd poznamenáva, že je aj v záujme žalobcov dlh čo najskôr uhradiť, resp. sa dohodnúť so žalovaným v 1. rade na spôsobe jeho úhrady, pretože ak by žalovaný v 1. rade podal žaloby o zaplatenie zvyšku dlžnej sumy proti žalobcom, môže byť žalobcom, za splnenia zákonných podmienok, uložená povinnosť uhradiť aj úroky z omeškania, príp. trovy nového konania, čím by sa ich dlh o niečo navýšil.

53. Námietku žalobcov týkajúcu sa premlčania v zmysle § 107 OZ súd nepovažuje za dôvodnú. Vzhľadom na dôvody tejto námietky je potrebné rozlišovať účinky neplatnosti zmluvy a zosplatnenia úveru. Pri neplatnosti zmluvy ex tunc, čiže od začiatku zmluvného vzťahu, dochádza k bezdôvodnému

obohateniu, ak si strany nevrátia vzájomné plnenia poskytnuté z neplanej zmluvy. Naopak zosplatnením úveru nedochádza k zániku zmluvy o úvere, ale k zmene splatnosti dlžnej sumy, keď na jeho základe stratili žalobcovia možnosť úhrady dlžnej sumy v splátkach. Keďže súd nezistil dôvody na vyhlásenie zmluvy o úvere za neplatnú, nie je dôvod, aby sa zvyšok úveru považoval za bezdôvodné obohatenie. Za tohto stavu je potrebné v danom prípade aplikovať všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu na úhradu dlžnej sumy uplatňovanú v prípadoch nárokov zo zmluvných plnení, ktoré nemajú osobitnú úpravu premlčania.

54. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd vyhovel žalobe v časti týkajúcej sa uloženia povinnosti žalovanému v 1. rade zdržať sa výkonu dobrovoľnej dražby. V časti týkajúcej sa určenia neplatnosti úverovej a záložnej zmluvy súd žalobu zamietol.

55. O nároku na náhradu trov vo veci samej súd rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. Žalobcovia sa po rozšírení žaloby domáhali troch výrokov, a to určenia neplatnosti úverovej zmluvy, určenia neplatnosti záložnej zmluvy a uloženia povinnosti žalovanému v 1. rade zdržať sa výkonu dobrovoľnej dražby. Vo vzťahu k žalovanému v 1. rade boli úspešní v jednom výroku, neúspešní boli v 2 výrokoch. Vo vzťahu k predmetu sporu teda predstavuje úspech žalobcov jednu tretinu a úspech žalovaného v 1. rade 2 tretiny. Po započítaní pomeru úspechu a neúspechu bol žalovaný v 1. rade úspešný v rozsahu jednej tretiny, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 33,33 % a v tomto rozsahu má právo na náhradu trov konania voči žalobcom. Vo vzťahu k žalovanému v 2. rade vzali žalobcovia žalobu späť po otvorení prvého pojednávania, a to bez uvedenia dôvodu, teda vo vzťahu k žalovanému v 2. rade procesne zaviniли zastavenie konania a sú povinní mu nahradiť trovy konania. Nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k obom žalovaným sa týka konania vo veci samej, teda najmä úkonov po rozhodnutí o nariadenom neodkladnom opatrení, keďže o trovách konania o nariadení neodkladného opatrenia bolo rozhodnuté v uznesení, ktorým súd tomuto návrhu vyhovel a o trovách odvolacieho konania o odvolaní voči uzneseniu, ktorým súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, súd prvej inštancie rozhodol v tomto rozsudku. O výške trov vo veci samej bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

56. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania o odvolaní voči uzneseniu, ktorým súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. Žalobcovia boli v odvolacom konaní úspešní v plnom rozsahu, teda by voči žalovaným mali nárok na plnú náhradu trov konania, ale zo spisu nevyplýva, že by im nejaké trovy vznikli, preto im súd voči žalovaným nárok na náhradu trov konania nepriznal.

57. Vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania vo veci samej súd ešte poznamenáva, že sa zaoberal aj prípadnou možnosťou aplikácie § 257 C.s.p., pričom dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky na aplikáciu tohto ustanovenia. Skutočnosť, že žalobcami sú spotrebiteľia (teda že ide o spor s tzv. slabšou stranou sama) osobe nie je okolnosťou hodnou osobitného zreteľa. Aj spotrebiteľ ako žalobca si musí pred podaním žaloby ujasniť, koho bude žalovať a čoho sa bude žalobou domáhať. Ak zvolí právny prostriedok, ktorý nebude úspešný alebo ak žaluje žalovaného, vo vzťahu ku ktorému žaloba nie je dôvodná, príp. ak zoberie žalobu voči nemu späť, je podľa výsledku sporu alebo podľa procesného zavinenia povinný znášať aj prípadné trovy protistrany. Dôvody podľa § 257 C.s.p. musia napĺňať charakter výnimočných okolností, pre ktoré je možné sa odkloniť od zásady úspechu pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania. Keďže takéto okolnosti súd v danom prípade nezistil (aj s prihliadnutím na skutočnosť, že dobrovoľnú dražbu podstatným spôsobom zaviniли práve žalobcovia riadnym neplnením svojich povinností), súd o nároku na náhradu trov konania vo veci samej rozhodol podľa pomeru úspechu tej ktorej strany v konaní, resp. podľa zásady zavinenia pri zastavení konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.